

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse. Forslag om å avvikle styret i Statens pensjonskasse

Vi viser til departementets høringsbrev av 4. juni 2014. Utdanningsforbundet er egen høringsinstans. Høringsfristen er 4. september 2014.

Høringen gjelder forslag om å avvikle styret i Statens pensjonskasse.

1 Avvikling av styret for Statens pensjonskasse

Statens pensjonskasse har siden etableringen i 1917 vært organisert med et styre. Statens pensjonskasses oppgaver og organisering har endret seg vesentlig gjennom årenes løp. Styrets tidligere funksjon som reelt styre har gradvis falt bort, og fungerer i dag hovedsakelig som klagenemnd innenfor det pensjonsfaglige området.

Departementet foreslår at styret for Statens pensjonskasse skal avvikles.

Departementet viser i hovedsak til følgende argumenter for å avvikling av styret:

- De oppgavene styret i dag sitter igjen med, kan ivaretas av administrasjonen i Statens pensjonskasse på en god måte.
- En avvikling av styret vil bidra til en forenkling.
- Det er tilsvarende momenter som for avviklingen av styret for Rikstrygdeverket i 1997.
- Bruken av styret i forvaltningsorganer innebærer et ekstra styrenivå, som kan bidra til å svekke ansvarslinjen og skape uklarerheter.

1.1 Utdanningsforbundets syn

Styret for Statens pensjonskasse fungerer i dag som en klagenemnd som overprøver administrasjonens avgjørelser.

Forslaget er at denne funksjonen skal erstattes av et brukerforum hvor både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden er representert.

Det blir i høringsnotatet vist til at det er flere oppgaver som allerede er delegert fra styret til administrasjonen. Det blir videre vist til at styret i perioder har gitt instruks og retningslinjer om behandlingen av pensjonssaker, i tillegg til å behandle enkeltsaker samt behandling av enkelte saker av mer prinsipiell art.

Som erstatning for styrets oppgaver for øvrig, blir det også vist til, at det også i dag er administrasjonen som utøver lederskapet og ivaretar aktuelle styrings- og rapporteringsoppgaver.

Momenter mot å avvikle styret:

Utdanningsforbundet mener dagens styre for Statens pensjonskasse ivaretar en rekke gode formål og hensyn og påpeker følgende:

- Gjennom styrebehandlingen får man en ytterligere prøving av saken i tillegg til administrasjonens vurdering.
- Styret har adgang til å fatte – og fatter – avgjørelser som ikke er preget av praksis som har utviklet seg i administrasjonen.
- Styrebehandling av enkeltsaker kan gi en raskere vei til et positivt resultat, da ankebehandlingen i administrasjonen ofte er på ett år, og i tillegg vil det ta minst 6 måneder før saken er behandlet av Trygderetten. Styret har møter en gang i måneden.
- Det blir i høringsnotatet vist til at administrasjonen er fullt ut kvalifisert og at Trygderetten overprøver. Det blir videre vist til at det er viktig med gode rutiner i administrasjonen med hensyn til internkontroll og kvalitetssikring.

En kan stille spørsmål til både kvaliteten på administrasjonens arbeid, både når det gjelder det materielle innholdet i vedtakene, jf. omgjøringer i for eksempel feilutbetalingssakene og kvaliteten i form av lang saksbehandlingstid. Det kan synes som om administrasjonen verken leverer tilfredsstillende arbeid når det gjelder riktig ytelse eller avgjørelsen treffes innen rimelig tid.

- I høringsnotatet synes argumentasjonen å være, at da det nå er få oppgaver som styret fortsatt har, kan disse ivaretas på en god måte av administrasjonen, og at styret derfor bør avvikles.

Det er ikke så lett å se at dette er innlysende. Departementet synes å hoppe raskt til konklusjonen.

- Departementet har drøftet de ulike oppgavene styret har, men skiller i liten grad mellom disse. Det må skilles mellom det som gjelder enkeltmedlemmers rettigheter, og styrings- og rapporteringsoppgaver.

- Departementet viser videre til at det gjennom avviklingen vil skje en forenkling og at det da vil bli etablert en direkte styringslinje mellom departementet og administrerende direktør, ref. tilsvarende argumentasjon ved avviklingen av styret i Rikstrygdeverket. Det er vist til at styret kan svekke ansvarslinjen og skape uklare forhold, og det vises til Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder av 2006.

Det er vanskelig å ha full oversikt over hva styret i Rikstrygdeverket gjorde, og hvorvidt man har tilsvarende system med styret i andre pensjonskasser. Men avvikling av styret kan jo i visse tilfeller svekke medlemmers rettssikkerhet, både ved at overprøvingen forsvinner og ved at styret også tok stilling til visse prinsipielle spørsmål som hadde betydning for enkeltmedlemmers rettigheter.

Utdanningsforbundet har altså klare innvendinger mot at styret for Statens pensjonskasse skal avvikles.

Utdanningsforbundet gir på denne bakgrunn ikke tilslutning til forslaget om å avvikle styret for Statens pensjonskasse.

2 Forsøksordning med brukerforum

Departementet uttaler at tjenestemannsorganisasjonene i dag er representert i styret for Statens pensjonskasse v/leder for LO Stat samt leder for Utdanningsforbundet som varamedlem. Ved avvikling av styret vil ikke Statens pensjonskasse ha samme mulighet for kontakt og dialog med tjenestemannsorganisasjonene.

Departementet mener det fortsatt kan være hensiktsmessig å ha en arena hvor organisasjonene og Statens pensjonskasse møtes for å utveksle synspunkter på utviklingen innenfor de ansvarsområdene Statens pensjonskasse har.

Departementet foreslår følgende:

«Dette kan for eksempel gjøres ved at det etableres et brukerforum bestående av lederne for hovedorganisasjonene for arbeidstakerne og arbeidsgiverne ...»

2.1 Utdanningsforbundets syn

Arbeidstakersiden er representert i styret for Statens pensjonskasse. Styret for Statens pensjonskasse ledes av en jurist og tidligere høyesterettsdommer. Administrerende direktør i Statens pensjonskasse sitter også i styret.

Av denne grunn vil styrets vurderinger/syn, bli mer direkte og muligens på en mer forpliktende måte, kanalisert inn i administrasjonen. Et brukerforum – uavhengig av om både arbeidstaker- og arbeidsgiversiden er representert – vil ikke ha tilsvarende makt og innflytelse som styret har anledning til å utøve. Hvorvidt og i hvor stor grad styret reelt sett utøver denne makten og myndigheten, er det vanskelig å uttale seg om, men muligheten er i hvert fall til stede.

Erfaring fra andre brukerforum er viktig i denne forbindelse. I hvilken grad har disse noen reell innflytelse, til sammenligning med et styre som kan gripe inn i enkeltsaker og avgjøre prinsipielle spørsmål av betydning for det enkelte medlem?

NAV har ulike brukerforum, uten at disse synes å fungere som annet enn en ventil for misnøye, og som noen NAV kan luften nye planer med/få inspirasjon til endringer.

Hvilke alternativer kan man tenke seg? Et eksempel kan være nemnd med avgjørelsesmyndighet som kan ta stilling til visse spørsmål, som for eksempel frafalle krav mv. i stedet for et brukerutvalg.

For øvrig synes som om det allerede er avgjort at styret fra 1. januar 2015 uansett ikke har avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker.

Utdanningsforbundet har i dag halvårlige (kunde)møter med Statens pensjonskasse. På møtene tas opp saker innenfor et vidt spekter innenfor pensjonsforhold og som berører Utdanningsforbundets medlemmer. Utdanningsforbundet understreker viktigheten av slike møter, eventuelt intensiveres og får økt hyppighet, dersom styret for Statens pensjonskasse avvikes, i tillegg til opprettelsen av et eget brukerforum som departementet foreslår.

Dersom styret erstattes med et brukerforum vil det gi organisasjonene, herunder Utdanningsforbundet innblikk og mulighet til å ivareta våre medlemmers interesser i den løpende driften av Statens pensjonskasse.

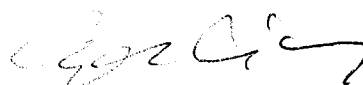
Utdanningsforbundet gir ikke tilslutning til forslaget om å avvike styret for Statens pensjonskasse.

Utdanningsforbundet gir imidlertid sin tilslutning til opprettelse av et brukerforum, dersom Stortinget fatter vedtak om avvikling av styret for Statens pensjonskasse.

Med vennlig hilsen
for Utdanningsforbundet

Vigdis Sandmo Eriksen
seksjonsleder

Endre Lien
advokatfullmektig